

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
BIZNESĀ, VADĪBAS UN EKONOMIKAS
FAKULTĀTE
**GLOBALĀS EKONOMIKAS
STARPDISCIPLINĀRO STUDIJU NODAĻA**

**Metodiskie norādījumi
kursa darbu izstrādāšanai**

Starptautiskās ekonomikas
un komercdiplomātijas
bakalaura studiju programma

Rīga 2017

VISPĀRĒJIE NORĀDĪJUMI

1.1. Kursa darbs ir rakstveidā noformēts patstāvīgs pētījums. Tā izstrādāšanas *mērķis* ir iegūt praktiskas iemaņas zinātniskā darba izstrādāšanā, pamatojoties uz teorētisko zināšanu sistematizāciju. Kursa darba izstrādāšanai jāpalīdz sagatavot studentu par kvalificētu speciālistu, kas spēj radoši apgūt daudzveidīgo praktisko materiālu, prasmīgi analizējot to, izdarīt teorētiskus vispārinājumus, pamatot savus secinājumus un priekšlikumus. Šim darbam arī jāveicina pētījumu rakstveida literārās, tehniskās un bibliogrāfiskās noformēšanas apgūšana.

1.2. Studentam patstāvīgi jāizklāsta zināšanas, kas iegūtas, studējot valdības oficiālos dokumentus, mācību grāmatas, speciālo literatūru, zinātniskos rakstus, statistikas datus un tml. Darbā jāizmanto mūsdienu pētīšanas metodes un līdzekļi. Kursa darbam jāsaturs pētījuma gaitas un rezultātu precīzs un loģisks izklāsts un no tiem izrietošie secinājumi un priekšlikumi. Darbā nav pieļaujama teksta formāla norakstīšana no izmantotās literatūras. Darbos ietvertās atziņas studentam jāizklāsta izvēlētajā secībā un interpretācijā. Visā darbā jālieto vienota terminoloģija. Domai jābūt loģiskai un pabeigtai. Pārejai no viena jautājuma uz otru jābūt savstarpējā saistībā.

1.3. Kursa darbu var izstrādāt viens students vai studentu grupa (2 - 3 cilvēki). Pētnieku grupu ieteicams veidot tajos gadījumos, ja temats ir ļoti sarežģīts un darba apjoms tik liels, ka kvalitatīvi to nevar veikt viena persona.

2. KURSA DARBA IZSTRĀDĀŠANAS GALVENIE POSMI

2.1. Kursa darba izstrādāšanā ir vairāki posmi: temata izvēle un apstiprināšana, literatūras apgūšana un nepieciešamās informācijas vākšana, darba plāna sastādīšana, iegūtās informācijas un materiālu apstrāde – pētīšana, sistematizācija, darba uzrakstīšana un noformēšana.

Students var patstāvīgi izvēlēties savam kursa darbam kādu no Starptautiskās ekonomikas vai Komercediplomātijas tematiem. Kursa darba zinātnisko vadītāju var nozīmēt nodaļa vai to var izvēlēties pats students. Darba tematam jābūt aktuālam, saistītam ar starptautiskās ekonomikas vai starptautiskā biznesa problemātiku, un atbilstošam studenta spējām un interesēm.

2.2. Kursa darba plāna sastādīšanas gaitā ir nepieciešams apzināt svarīgāko literatūru izvēlētajā temata ietvaros mācību grāmatās, enciklopēdijās, attiecīgos valdības lēmumos, statistikas krājumos un periodikā. Sākumā darba plāns ir jāsastāda galvenos vilcienos.

2.3. Kursa darba izstrādāšanā svarīgs posms ir izvēlētajās literatūras un informācijas studijas. Studenta uzdevums ir vispusīgi un kritiski izpētīt viņa rīcībā esošo literatūru un

skaitlisko materiālu. Izmantojot statistiskajā s publikācijās ietvertos vai paša autora savāktos datus, sevišķa uzmanība jāpievērš datu salīdzināmībai, analizējot objektu, procesu norises laika, teritorijas, datu struktūras un tml. ziņā.

2.4. Kurša darba izstrādāšanā pats svarīgākais ir apgūtā materiāla sistematizācija, datu analīzes rezultātu atspoguļošana, galveno secinājumu un priekšlikumu izstrādāšana.

3. KURSA DARBA STRUKTŪRA UN SATURS

3.1. Kurša darbs sastāv no titullapas, satura rādītāja, ievada, darba pamatdaļas sadalījumā pa nodaļām un apakšnodaļām, secinājumu un nosacīto apzīmējumu saraksta (ja tas nepieciešams), izmantotās literatūras un avotu saraksta, pielikumiem (ja tie nepieciešami).

Skatīt titullapas paraugu *1. pielikumā*.

Skatīt satura rādītāja paraugu *2. pielikumā*.

3.2. Rekomendējamā kurša darba struktūra (procentos no kopējā darba apjoma) varētu būt šāda:

- ievads 5 - 7%
- darba nodaļas, apakšnodaļas 80 - 85%
- secinājumi un priekšlikumi 5 - 8%

Ievadā

Īsi, konkrēti un precīzi jāformulē darba mērķis, svarīgākā izmantotā literatūra un avoti, pētīšanas metodes, pētījuma periods un temata norobežojums un aktualitāte.

Kurša darba pamatdaļa

Jāsadala 3 nodaļās, kurās jābūt apakšnodaļām. Pirmajai nodaļai jābūt teorētiskai. Nodaļu un apakšnodaļu nosaukumiem precīzi jāatspoguļo darba temats. Materiāla iztīrīšana, datu analīze jāveic pareizā secībā, loģiski pārejot no viena jautājuma uz otru.

Kurša darba *nobeigumā* jānodod *secinājumi* par pētījumu visās nodaļās - teorētiski vispārinājumi, analizētā procesa vērtējums, kā arī savī *priekšlikumi*. Pēdējie it īpaši ir nepieciešami, ja autoram ir jāparāda kādas problēmas risināšanas ceļi.

4. KURSA DARBA NOFORMĒŠANA

4.1. Kurša darbā izmantotā materiāla izklāstam jābūt skaidram, loģiskam, pamatotam, precīzam un koncentrētam. Darbā nav vēlama vietniekvārdu un darbības vārdu lietošana pirmajā personā. Tā piemēram, izteiksmes “es uzskatu”, “pēc manām domām” un tml. vietā ieteicams lietot “autors uzskata”, “pēc autora domām”.

Kurša darbs jāraksta uz standarta izmēra lapām vienā pusē datorsalikumā (starp teksta rindām jābūt **pusotru rindstarpu intervālam**, burtu izmērs – **12**, TimesNewRoman). Virsrakstos simbolu lielums - **14**. Lappusēm jāatstāj brīvas malas: kreisajā malā 35 mm, bet labajā - 20 mm, augšējā - 30 mm, apakšējā - 20 mm. **Kurša darbs ieteicamais apjoms ir 25 - 30 lpp.** Lappuses jānumurē ar arābu cipariem; tie

jāraksta lappuses augšējā labajā stūrī bez jebkādam papildu zīmēm. Pirmā lappuse ir titullapa, to nenumurē, bet ieskaita kopējā lappušu skaitā. Otrā lappuse ir satura rādītājs. Tālāk seko darba nodaļas atbilstoši satura rādītājam. Pielikuma pēdējā lapa ir pēdējā numurētā darba lapa.

Kursa darba nodaļas jānumurē ar arābu cipariem. Apakšnodaļas numurs sastāv no nodaļas numura un apakšnodaļas kārtas numura, kas atdalīti ar punktu, piemēram: 2.1. (otrās nodaļas pirmā apakšnodaļa). Nodaļu un apakšnodaļu numerācijai un to nosaukumiem jābūt kā satura rādītājā, tā arī tekstā. Jauna nodaļa jā sākas rakstīt jaunā lapas pusē, bet apakšnodaļas – tajā pašā lapas pusē.

4.2. Kursa darbā jābūt atsaucēm uz izmantotajiem literatūras avotiem. Atsauces var izdarīt divējādi, bet vienā darbā drīkst lietot tikai vienu atsauces veidu:

a) vienkāršais atsauču veids ir tekstā kvadrātiekvāds divu ar komatu ar atdalītu skaitļu forma [6, 25], kur pirmais skaitlis norāda aizguvuma avota kārtas numuru literatūras un avotu sarakstā, bet otrs – aizguvuma avota lapas pusi. Atsauci var izdarīt arī uz vairākiem avotiem, tad norādes atdala ar semikolu [7, 23, 18, 3];

b) attiecīgās lapas puses beigās zem svītras var norādīt darba autora uzvārdu un iniciāļus, izdošanas vietu, izdevniecību, izdošanas gadu, lapas pusi. Atsauces numurē katrā lapas pusē, sākot ar 1. Ja vienā lapas pusē ir vairākas atsauces uz vienu un to pašu darbu, tad pirmoreiz dod pilnu bibliogrāfisku aprakstu, bet nākamajā atsaucē aprobežojas ar vārdu “turpat”, norādot avota lapas puses numuru.

4.3. Citāti jāraksta pēdiņās. Citu autoru atstāstījums nav jāliek pēdiņās, bet tam jābūt objektīvam, bez kropļojumiem. Burtiska avotu pārrakstīšana bez atsaucēm nav pieļaujama.

4.4. Vienādojums un formulas jāizdala no teksta, rakstot atsevišķā rindā un numurējot ar arābu cipariem daļu ietvaros, piemēram: (2.5). Numuru liek apaļajās iekavās un raksta vienā rindā ar formulu vai vienādojumu lappuses labajā malā. Tekstā, izdarot atsauci uz formulu, tā numurs jāuzrāda iekavās.

4.5. Darba ilustrēšanai tiek izmantotas shēmas, diagrammas, grafiki, kurus visus sauc par attēliem (vai zīmējumiem). Attēlus numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Katram attēlam dod nosaukumu, kuru raksta zem tā vienā rindā ar numuru (piemēram, Att. 1.2. Latvijas IKP strukturālās pārmaiņas).

4.6. Uzskatāmības labad darbā izmantoto skaitlisko materiālu ieteicams ievietot tabulās. Katrai darbā ievietotai tabulai jābūt numurētai un ar virsrakstu. Virsrakstam jābūt precīzi formulētam. Tas jāraksta virs tabulas labajā pusē. Tabulas jānumurē ar arābu cipariem daļas ietvaros, piemēram: Tab. 2.1. Tekstā atsauces uz tabulu raksta, uzrādot tās numuru un saīsināti vārdu “tabula”, piemēram: tab.2.2. Tabulas saturu sadala attiecīgās ailēs, kurām dod nosaukumu. Tabulas un aiļu nosaukumiem jāatbild uz jautājumiem: kur?, kad?, kādās mērvienībās? Aiļu nosaukumiem jā sākas ar lielo burtu, apakš nosaukumiem – ja tie sastāda vienu teikumu ar ailes nosaukumu – ar mazo burtu; ja tie ir patstāvīgi, apakš nosaukumu sāk ar lielo burtu. Pārnēsot tabulu nākamā lappusē, kā arī ērtākai datu analīzei, ailes jānumurē ar cipariem. Tabulas jāizveido darbā tūlīt pēc

pirmās norādes tekstā uz tām. Turklāt, jācenšas tās izveidot tā, lai tās būtu labi pārskatāmas un lasāmas teksta lasīšanas virzienā vai arī, pagriežot par 90 pulksteņa rādītāju kustības virzienā. Darbā izmantojamā m mērvienībām un to apzīmējumiem jāatbilst standartam. Ja visi tabulas dati izteikti vienā mēra vienībā, tad to var parādīt iekavā s zem tabulas virsraksta. Ja, turpretī, tabulas dati tiek izteikti dažādās mērvienībās, tad tās parāda atsevišķā ailē, vai arī pēc aiļu nosaukumiem, atdalot ar komatu.

Piemērs:

1.tabula

Uzņēmuma X neto apgrozījums (EUR)

Gads	2010	2011	2012	2013	2014
Neto apgrozījums EUR	268	13 968	67 009	54 856	99 463

4.7. Lai noformētu izmantotās literatūras un avotu sarakstu, studentam jāzina bibliogrāfiskā apraksta vispārīgie noteikumi ([skat. paraugu 3. pielikumā](#)). Bibliogrāfisko aprakstu sastāda valodā, kurā publicēts aprakstāmais darbs. Viena bibliogrāfiskā apraksta elementa atdalīšanai no otra lieto *nosacītās dalītājzīmes*. Literatūras sarakstā vispirms jānorāda izmantotie LR Saeimas likumi, valdības lēmumi un citi oficiālie dokumenti, statistikas krājumi, pēc tam pārējie darbi alfabēta secībā. Sarakstā ir bibliogrāfiski noformēti dažāda rakstura darbi (arī tulkoti, vairākos sējumos un tml.). Literatūras sarakstā alfabēta secībā vispirms jāuzrāda darbi latviešu valodā, pēc tam angļu, franču, krievu un vācu valodā.

4.8. Sagatavoto kursa darbu iesien vākos un iesniedz zinātniskajam vadītājam.

S A T U R S

lpp.

Ievads	
1.	
1.1.	
1.2.	
2.	
2.1.	
2.2.	
2.3.	
3.	
3.1.	
3.2.	
Secinājumi	
Priekšlikumi	
Saīsinājumu un nosacīto apzīmējumu saraksts	
Izmantotās literatūras un avotu saraksts	
Pielikumi	

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN AVOTU SARAKSTS

1. Žurnāli

1. **Broka, K., Stradiņš, J., Sleikša, I., et. al.** Electrochemical Oxidation of Several Silylatedcyclic Amines in Acetonitrile. *Latvijas Ķīmijas Žurnāls*, 1992, Nr.5, 575.–583.lpp.
2. **Jacimirsky, A. K., Jacimirsky, N. T., Krivova, S. B.** Interactions Between Exposure to O₃ and Nutrient Status of Trees. *Журнал общей химии*, 1992, N 62, c. 916–921.
3. **Kalkis, V., Maksimov, R. D., Zicans, J.** Thermomechanical Properties of Radiation-Modified Blends of Polyethylene with Liquid Crystalline Copolyester. *Polymer Energy & Science*, 1999, N 39, vol. 8, p. 1375–1384.

2. Grāmatas

1. **Peu Ghosh**, *International relations fourth editio*. PHI Learning Private Limited, Delhi. 2016. 519.p.
2. **Fresenius, W., Quentin, K. E., Schneider, W.** *Water Analysis*. Berlin–Heidelberg : Springer Verlag, 1988. 804 p.
3. *Darba vides riska faktori un strādājošo veselības aizsardzība*. V. Kaļķa un Ž. Rojas red. Rīga : Elpa-2, 2001. 500 lpp.
4. **Eko, U.** *Kā uzrakstīt diplomdarbu*. Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2006. 319 lpp.
5. **Alley, M.** *The Craft of Scientific Writing*. New York: Springer, 1996. 282 p.
6. **Gibaldi, J.** *MLA Handbook for Writers of Research Papers*. New York: Modern Language Association of America, 2003. 361 p.

3. Raksti grāmatās

1. **Skudra, A.** Failure Mechanics of Composites. **In:** *Handbook of Composites*. North Holland Publ., New York et. al., 1984, vol. 3. , p. 1–69.
2. **Ozoliņš, P.** Veterinārmedicīnas fakultāte. **No:** *Latvijas Universitāte divdesmit gados 1919.– 1939*. 1. daļa, Rīga : LU, 1939, 505.–518. lpp.

4. Konferenču tēzes

1. **Ciovisa, S., Lonnberg, D., Lonnqvist, K.** **In:** *Cellucon '98. International Cellucon Conference*, Turku, Finland, December 14–17, 1998. Abstracts. Turku, 1998, p. 28.
2. **Zicans, J., Kalnins, M., Bledzki, A. K.** Tensile Properties of Irradiated Binary Heterogeneous Blends Based on Poly (ethylene terephthalate) and Polyethylene. **In:** *10-th International Baltic Conference of Materials Engineering*, Jurmala, Latvia, September 27– 28, 2001. Abstracts. Riga, 2001, p. 120–122.
3. **Mūze, Baiba.** Bibliogrāfiskās norādes un atsauces : [ziņojums zin. konf. „Zinātnes valoda” 2003. g. 19. nov. Rīgā]. **No:** **Valsts prezidentes dibinātā Valsts valodas komisija. Konferences „Zinātnes valoda” materiāli**. Rīga : Rasa ABC, 2003, 12.–17. lpp.

5. Patenti

1. **Weil, E.D., Patel, N. G.** *New Sandy Soil Sampler*. US Pat. 4946885, 1990; C.A., 1990, **113**, 192787e.

6. Disertācijas, maģistru un bakalauru darbi

1. **Osīte, A.** Kvēpu noteikšana gaisā : bakalaura darbs. LU Ķīmijas fakultāte. Rīga : Latvijas Universitāte, 2000. 65 lp.
2. **Smith, G. W.** Chromatographic Determination of Pesticides. Ph. D. thesis. Oxford : Oxford University, 1999. 136 p.

7. Elektroniskie informācijas avoti

1. **Dukulis, I., Gultniece, I., Ivane A. u. c.** *Datorzinību pamati* [tiešsaiste]. Rīga: LIIS, 2001 – [atsauce 18.02.2004.]. Pieejams internetā: <http://www.liis.lv/msspamati>.
2. *Dial-Up adaptera instalācija Windows 95*. [tiešsaiste] – [atsauce 23.02.2004.]. Pieejams: <ftp://ftp.latnet.lv/misc/windows/win95/info/w95.txt>.
3. *Diena* [tiešsaiste]. Rīga : a/s Diena, 2000 – [atsauce 10.01.2004.]. Pieejams: <http://www.diena.lv>. ISSN 1407-7833.
4. *PACS-L (Public Access Computer Systems Forum)* [tiešsaiste]. Houston (Tex.) : University of Houston Libraries, June 1989 – [atsauce 17.02.2004.]. Pieejams: listserv@uhupvm1.uh.edu.

